1 Ιουνίου 2026

Μοναχός Φιλάρετος Σταυρονικητιανός (1892 – 1 Ιουνίου 1975)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Στον κόσμο ονομαζόταν Ιωάννης Ντούσα του Ιωάννου και της Μαρίας. Ο αληθινός αυτός φίλος της αρετής Φιλάρετος, γεννήθηκε στην Τρανσυλβανία της Ρουμανίας το 1892. Έκανε τον γεωργό και τον βοσκό στην πατρίδα του. Το 1912 ήλθε στο Άγιον Όρος και πήγε στη σκήτη Αγίου Δημητρίου – Λάκκου. Εκάρη μοναχός στο Βατοπεδινό Κελλί του Αγίου Υπατίου. Όταν κάποτε έπαθε ένα σοβαρό έκζεμα και τον ταλαιπωρούσε, του παρουσιάσθηκε ο άγιος Υπάτιος και τον έκανε τελείως καλά. Το 1943 ήλθε στο Σταυρονικητιανό Κελλί του Αγίου Ανδρέου στην Καψάλα, στην υπακοή του Γέροντος Μοδέστου, τον οποίο γηροκόμησε και πήρε την ευχή του.

Δεν άφηνε από το χέρι του το κομποσχοίνι. Υπόμενε ασθένεια, ευχαριστιακά και δοξολογικά. Αν κανείς επισκέπτης του άφηνε κάποια ευλογία, έπρεπε να υπολογίσει την αξία της και να κάνει τ’ ανάλογα κομποσχοίνια και μετάνοιες. Ο ευλογημένος συνήθως τα κοστολογούσε ακριβά… Παρακαλούσε να μη του πηγαίνουν πράγματα, γιατί δεν προλάβαινε να κάνει προσευχή. Είχε τον κανόνα του, έκανε και τον κανόνα του υποτακτικού του Βαρθολομαίου, που δεν μπορούσε, γιατί ήταν άρρωστος. Του ζητούσε να κάνει μόνο αγόγγυστη υπομονή στην αρρώστια του. Ο Γέροντας υπηρετούσε επί μία δεκαπενταετία τον αδύναμο υποτακτικό του με πολλή αγάπη και όση περιποίηση ήξερε και μπορούσε, μέχρι που αρρώστησε και ο ίδιος πολύ σοβαρά. Τους βοηθούσαν οι καλοί γείτονες, όσο μπορούσαν, αλλά μερικές φορές έμεναν και μόνοι. Τότε, γράφει ο Γέροντας Παΐσιος († 1994): «Ασφαλώς θα ένιωθαν και σε μεγαλύτερο βαθμό την θεϊκή παρηγοριά, επειδή είχαν και οι δύο την αρχοντική αγάπη, αφού ο ένας σκεφτόταν τον άλλο, και έτσι και τους δύο τους σκέφτονταν ο Χριστός και η Παναγία και τους παρηγορούσαν θεϊκά… Μια μέρα, λοιπόν, που τους είχα ξαναεπισκεφθή, προχωρώντας για το κελλί του Γερο-Φιλάρετου, αισθάνθηκα μια άρρητη ευωδία. Μόλις άνοιξα την πόρτα του κελλιού του, ένιωσα πιο δυνατή την ευωδία… Εκείνη όμως τη νύχτα τι μου συνέβη. Την ώρα που έκανα κομποσχοίνι για το Μεσονυκτικό, τι να δώ. Βλέπω τον Γερο-Φιλάρετο με ένα φωτεινό πρόσωπο, ηλικίας περίπου δώδεκα χρόνων, να φεύγει στον ουρανό μέσα σε ουράνιο φως. Κατάλαβα απ’ αυτό ότι ανεπαύθη εν Κυρίω η εξαγνισμένη του ψυχή. Ήταν 1.6.1975».

Στο Κελλί τους ζούσαν με ηθελημένη μεγάλη φτώχεια. Είχαν αυστηρή ασκητική ζωή, θαυμαστή απλότητα, γενναιότητα και άπειρη εμπιστοσύνη στον Θεό. Τρώγανε με σκουριασμένα κουταλοπήρουνα. Όταν τους τ’ άλλαξαν, δεν χάρηκαν. Τους χειμώνες περνούσαν δίχως σόμπα. Στα παράθυρα τα τζάμια ήταν σπασμένα. Οι ψύλλοι έτρεχαν παντού. Όλα ήταν βρόμικα, όμως δεν μύριζε καθόλου άσχημα. Ο Γέροντας Φιλάρετος στα τέλη του σχεδόν τυφλώθηκε. Εκοιμήθη κι ετάφη στο Κελλί του κι ευωδίασε ο τόπος.

Τον Γέροντα Βαρθολομαίο, που είχε πάρκινσον, τον πήραν για γηροκόμηση στη μονή Σταυρονικήτα κι εκεί ανεπαύθη σε μεγάλη ηλικία υμνώντας τον Θεό ακατάπαυστα, το 1983.

Πηγή – Βιβλιογραφία

Μοναχολόγιο Ιεράς Μονής Σταυρονικήτα. Παϊσίου Αγιορείτου μοναχού, Αγιορείται πατέρες και αγιορείτικα, Σουρωτή Θεσσαλονίκης 1994, σσ. 85-88.

Πηγή: Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου, «Μέγα Γεροντικό ενάρετων αγιορειτών του εικοστού αιώνος, τόμος Β΄ 1956-1983. σελ. 895